

Broj: 03/1-312/21-5284/4

Podgorica, 28. decembar 2021. godine

**VETERINARSKJE AMBULANTE
-DIREKTORIMA-**

Predmet: Obavještenje o pojavi visoko patogene avijarne influence u okruženju

Poštovani/e,

Obavještavamo Vas da je Crna Gora pod povećanim rizikom od pojave bolesti visokopatogena avijarna influenza, usljed pojave bolesti u zemljama regiona. Prisustvo virusa visokopatogene avijarne influence utvrđeno je u zemljama u okruženju, i to u Srbiji, Albaniji, Bosni i Hercegovini, Kosovu*, Hrvatskoj i Sloveniji. Osim u ovim državama, bolest je potvrđena u većem broju evropskih zemalja kao i na azijskom i afričkom kontinentu.

Napominjemo da se uglavnom radi o podtipovima visoko patogene avijarne influence koji, prema dostupnim naučnim podacima, do sada nijesu izazivali bolest kod ljudi ali su u pojedinim zemljama utvrđeni i podtipovi koji imaju zoonotski karakter.

Do danas nije potvrđen ni jedan slučaj avijarne influence kod domaće živine na teritoriji Crne Gore.

U decembru 2016. godine, u Crnoj Gori, na jednom uzorku divlje ptice, u okviru redovnog monitoringa po programu mjera zdravstvene zaštite životinja, utvrđeno je prisustvo virusa visoko patogene avijarne influence (VPAI). Osim ovog slučaja, nijedne godine nije zabilježen nalaz virusa visokopatogene avijarne influence kod divljih ptica.

Kada se pojavi kod domaće živine, bolest dovodi do velikih ekonomskih gubitaka po gazdinstvo i samu državu koji su uslovljeni uginućima i obaveznim neškodljivim uklanjanjima oboljelih jata, zabranom kretanja živine i zabranom prometa proizvoda porijeklom od živine, u skladu sa Zakonom o veterinarstvu i Pravilnikom o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence ("Sl. list CG", br. 70/2015).

Upravo u cilju preventivnog djelovanja i sprječavanja mogućnosti pojave ove bolesti kod živine, potrebno je da veterinarsko osoblje iz veterinarskih ambulanti doprinese informisanju držaoca živine o preventivnim mjerama koje treba da preduzimaju i pozove ih na odgovorno ponašanje i primjenu biosigurnosnih mjera u cilju sprječavanja unosa uzročnika infekcije kod domaće živine.

Od vlasnika i držaoca živine se u narednom periodu očekuje i puna kooperativnost u saradnji sa veterinarskom službom, a svaku promjenu zdravstvenog stanja, odnosno sumnje na prisustvo bolesti na gazdinstvu dužan je da odmah prijavi nadležnom veterinaru.

Preventivne mjere koje treba da preduzimaju držaoci živine:

- onemogućiti bilo kakav kontakt svoje živine sa divljim pticama tako što živinu treba držati u zatvorenim objektima sa mrežama na prozorima;
- u slučaju držanja živine u spoljnim kavezima, iste pokriti i ograditi žicom sa otvorima ne većim od 2 cm;

- spriječiti kontakt svoje živine sa svim ostalim domaćim životinjama na gazdinstvu;
- živinu ne pojititi vodom sa otvorenog prostora (iz buradi, lokvi, bara, kišnicom i sl.);
- hranu za živinu držati u zatvorenom prostoru, zaštićenu od bilo kakvog kontakta sa spoljnom sredinom ili drugim životinjama ili glodarima;
- onemogućiti nezaposlenima ulazak na farmu;
- primjenjivati sistem držanja živine „sve unutra – sve van“;
- nakon završetka držanja živine, objekat detaljno očistiti, operati, dezinfikovati i izvršiti deratizaciju i dezinfekciju prije sljedećeg useljenja u objekat;
- đubre i prostirku odlagati na posebno određenom mjestu i zaštititi ga od kontakta sa drugim životinjama i spoljnom sredinom;
- redovno detaljno prati ruke, odjeću i obuću prije svakog ulaska u objekat sa živinom i nakon izlaska iz objekta;
- nositi čista zaštitna odijela i gumene čizme prilikom rada sa živinom;
- ne uvoditi nove jedinke u postojeće jato;
- ne kupovati nove životinje od neprovjerenih prodavaca i bez urednog Uvjerenja o zdravstvenom stanju;
- ne posjećivati druge farme živine;
- ne koristiti opremu ili bilo kakva druga sredstva sa neke druge farme;
- ne dozvoljavaju posjetiocima ulazak na farmu.

Normativni okvir odnosno zakonski i podzakonski akti:

- Zakon o veterinarstvu ("Sl. list CG", br. 30/12 i 48/15, 52/16 i 43/18);
- Pravilnik o klasifikaciji zaraznih bolesti životinja, načinu prijavljivanja pojave odnosno sumnje i odjavljivanja zaraznih bolesti životinja ("Sl. list CG", broj 92/17);
- Pravilnik o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence ("Sl. list CG", broj 70/15);
- Pravilnik o mjerama za sprečavanje širenja visoko patogene avijarne influence kod ptica u zooškim vrtovima ("Sl. list CG", broj 84/15);
- Pravilnik o uslovima za dobijanje, održavanje, suspenziju i oduzimanje zdravstvenog statusa živine i drugih ptica na avijarnu influencu ("Sl. list CG", broj 18/17);
- Godišnji Program obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja;
- Naredba o zabrani tranzita i uvoza pošiljki živine, ptica i proizvoda od živine i ptica radi sprečavanja unošenja visoko patogene avijarne influence („Sl. list CG“, br. 74/16);
- Naredbu o zabrani držanja živine na otvorenom prostoru i sprovođenju mjera za sprečavanje pojave i širenja visoko patogene avijarne influence ("Sl. list CG", br. 81/16)
- Plan upravljanja kriznim situacija u slučaju pojave avijarne influence živine ("Sl. list CG", broj 70/16);
- Zakon o zaštiti dobrobiti životinja ("Službeni list CG", broj 14/08);
- Pravilnik o bližim uslovima za zaštitu životinja tokom klanja ("Sl. list CG", br. 54/15 i 21/19);
- Pravilnik o higijenskim, veterinarsko-zdravstvenim i drugim uslovima za nus proizvode i objekte za preradu ili uništavanje nus proizvoda životinjskog porijekla ("Sl. list CG", br. 45/15 i 8/20);
- Pravilnik o klasifikaciji i postupanju sa nus proizvodima životinjskog porijekla, higijensko i veterinarsko-zdravstvenim uslovima za nus proizvode ("Sl. list CG", br. 8/20).

Napominjemo da je u skladu sa Pravilnikom o klasifikaciji zaraznih bolesti životinja, načinu prijavljivanja pojave odnosno sumnje i odjavljivanja zaraznih bolesti životinja obavezna prijava sumnje kao i prijava potvrđenog slučaja nadležnom veterinarskom inspektoratu.

Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore preduzimaju sve neophodne preventivne mjere u cilju maksimalnog smanjivanja rizika od širenja bolesti na domaću živinu, kao i umanjenja negativnih posljedica u slučaju pojave ove bolesti. U slučaju bilo kakvih nedoumica oko postupanja u slučaju sumnje na avijarnu influencu, molim Vas da odmah kontaktirate Upravu za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove ili Specijalističku veterinarsku laboratoriju.

Bliže informacije sa preporukama za uzorkovanje i dostavljanje uzoraka, propise, postupanje držaoca živine ali i građana možete preuzeti sa sajta Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove https://ubh.gov.me/rubrike/avijarna_influenca_pticijig/245571/Avijarna-influenca.html
https://ubh.gov.me/rubrike/avijarna_influenca_pticijig/
https://ubh.gov.me/rubrike/krizni_planovi_sop/

O svim novim informacijama od značaja, pravovremeno ćemo Vas informisati.

U nadi da ćete pravovremeno preuzeti potrebne aktivnosti kako bi svi doprinijeli eliminisanju rizika od pojave avijarne influence kod domaće živine i na adekvatan i zakonom propisan način sprovedi sve mjere za spriječavanje i kontrolu ove bolesti, srdačno Vas pozdravljam,

VD DIREKTORA

Vladimir Đaković